

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Į 2019-09-02 Nr. (15.1-24) STAP-270

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Finansų ministerija, išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5, 6, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, informuoja, kad esminių pastabų ir pasiūlymų neturi.

Informuojame, kad siūlomų įstatymo projekto nuostatų įgyvendinimą Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turės užtikrinti iš jai numatytų 2020 metų asignavimų.

R. Petrošė, tel. (8 5) 239 00 31, el. paštas ramute.petrose@finmin.lt

1127519154628774.docx

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 2411134, T.Vrublevskio g. 6, LT-01100 Vilnius, tel. (8-5) 261 6063, faksas (8-5) 2615366,
el.p. bendras@lsa.lt, atsisk.sask. LT28 7044 0600 0137 7867 AB Vilniaus bankas Vilniaus filialas, banko kodas 70440

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2019-09-13 Nr. (15)-SD-542
I 2019-08-30 Nr. (15.1-24)-STAP-270

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo pakeitimo projektą, esminių pastabų jam neturime.

Tuo pačiu, norime atkreipti dėmesį, kad priėmus Įstatymą ir pasikeitus neįgaliems vaikams mokamų išmokų dydžiams turi būti pakeista ir informacinė SPIS sistema. Kitu atveju, savivaldybių administracijų specialistai visus keitimus turės daryti rankiniu būdu - sprendimai dėl papildomos išmokos vaikui, jei vienas iš šeimoje augančių vaikų yra su negalia, bus priimami atskira eilute, kas žymiai padidės darbų apimtis (specialistai duomenis turės nuolat įvedinėti į programą, juos sutikrinti ir, priėmus sprendimą, jį tvirtinti).

Savivaldybės atkreipia dėmesį, kad tiek Socialinės paramos apskaitos sistema „Parama“, tiek Socialinės paramos šeimai informacinė sistema SPIS neturi reikiamų funkcinių pajėgumų ir kontrolės mechanizmų, dirbant su didelio tikslumo reikalaujančiomis reikšmėmis, todėl savivaldybėms sudėtinga laiku užtikrinti priimamų prašymų ir sprendimų kokybę.

Direktorė

R. Žakaitienė

A. Vareikytė, 2791353

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministerijai
Siunčiama per TAIS

2019-09-   Nr. 2R-   (3.2.E)
į 2019-09-02   Nr. (15.1-24)STAP-
270

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5, 6, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.

Direktoriaus pavaduotoja

Danguolė Morkūnienė

D. Bernackienė, tel. (8 5) 219 7274, dainora.bernackiene@ada.lt

Budžetinė įstaiga
L. Sapiegos g. 17
10312 Vilnius

Tel. (8 5) 279 1445
Faks. (8 5) 261 9494
El. p. ada@ada.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188607912

Originalas nebus
siunčiamas

**NEĮGALIŲJŲ REIKALŲ DEPARTAMENTAS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Švitrigailos g. 10, LT-03223 Vilnius, tel. (8 5) 231 6649, faks. (8 5) 231 6660, el. p. centras@ndt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191676548

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerija
ieva.aninkeviciute@socmin.lt

2019-09-16 Nr. (1.4) - SD-1102

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 19-10249

Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas) gavo ir išnagrinėjo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo "dėl Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5, 6, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui" projektą ir pagal kompetenciją teikiame pastabas ir pasiūlymus.

Nepritariame Įstatymo projekto 2 straipsnyje numatytai Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6 straipsnio 2 dalies 3 punkto išimčiai kuria numatoma neskirti papildomos 1,03 socialinės išmokos dydžio išmokso neįgaliajam vaikui (asmeniui), kuriam nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ir mažesnis darbingumo lygis, *jei šis neįgalus vaikas (asmuo) auga nepasiturinčioje ar tris ir daugiau vaikų auginančioje šeimoje*.

Įstatymo projekte, nors ir pripažįstama, kad šeimos, auginančios vaikus su negalia patiria didesnes išlaidas, tačiau *de facto* įtvirtinama diskriminacinė nuostata, kad, augindamos vaikus su negalia, didesnes išlaidas patiria tik nepatiriančios nepriteklaus šeimos, kuriose auga vienas arba du vaikai.

Atkreipiame dėmesį, kad šeimų, kuriose du suaugę asmenys augina du ar daugiau vaikų, skurdo rizikos lygis yra 18,6 proc. tuo tarpu asmenų su negalia skurdo rizikos lygis 2017 m. buvo 35,1 proc. Galima teigti, kad šeimų, kuriose auga vaikas su negalia (šių duomenų Lietuvos statistikos departamentas neteikia) skurdo rizikos lygis padvigubėja, lyginant su tokiais pat šeimomis, kurios neaugina vaiko su negalia.

Manome, kad įstatymo projekto 2 straipsnyje numatyti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punkto pakeitimai, kuriais siūloma didinti papildomai skiriamos išmokos vaikui, mokamos vaikams, auginamiems ir (ar) globojamiems

gausiose ir nepasiturinčiose šeimose, dydį nuo 0,53 BSI dydžio (20,14 eurų) iki 1,03 BSI dydžio (40,17 eurų) sprendžia būtent nepasiturinčių ar daugiavaikių šeimų skurdo rizikos problemas. Tuo tarpu, vaiko su negalia poreikiai, sąlygoti negalios, tokiose šeimose išlieka tokie patys, t.y. padidinti, kaip ir šeimose, kuriose auga vienas ar du vaikai ir nepriklauso nuo šeimos dydžio ar šeimos pajamų. Todėl siūlytina papildomai skirti 1,03 socialinės išmokos dydžio išmoką kiekvienam neįgaliajam vaikui (asmeniui), kuriam nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ir mažesnis darbingumo lygis, neatsižvelgiant kokioje šeimoje jis auga.

Direktoriaus pavaduotoja,
vykdanti direktoriaus funkcijas

Jolanta Šliužienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2019-09- Nr.
Į 2019-08-30 Nr. (15.1E-24)STAP-270

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 5, 6, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 20 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5, 6, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), teikia teisinę išvadą.

1. Atsižvelgiant į Projekto aiškinamajame rašte pateiktus paaiškinimus dėl Projekto 1 straipsniu atliekamo keitimo aplinkybių (žr. aiškinamojo rašto 4 punkto 3.5 papunktį, kur iš pateiktos informacijos galima daryti prielaidą, kad galiojanti nuostata praktikoje yra taikoma lanksčiai), manytina, tiek galiojanti nuostata „ir kitas paslaugas“, tiek siūloma nuostata „ir (ar) kitas paslaugas“, vertintinos kaip perteklinės, neturinčios įtakos galutiniam sprendimui priimti, todėl siūlytina apskritai šios nuostatos atsisakyti. Juolab kad siūloma formuluotė reikštų, kad tinkamam nuostatos taikymui užtektų ir alternatyvios aplinkybės, jog asmuo nemokamai gauna tik kitas paslaugas (nors maisto ir nakvynės negauna nemokamai). Analogiškas siūlymas teiktinas ir Projekto 3 straipsniui, 5 straipsniui, 6 straipsniui, 8 straipsnio 1 daliai, 11 straipsnio 1 daliai.

2. Sistemiskai vertinant Projekto 2 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatų formuluotes, abejotina nuostatos „globėjo (rūpintojo) ir (ar) su juo bendrai gyvenančių asmenų“ tikslingumu ir aiškumu. Manytina, galiojanti formuluotė „globėjo (rūpintojo) ir su juo bendrai gyvenančių asmenų“ yra pakankama ir jos keisti nereikia, nes ji ir taikoma konkrečiu atveju, atsižvelgiant į realią faktinę situaciją – jei yra kartu bendrai gyvenančių asmenų, jų pajamos sumuojamos su globėjo (rūpintojo) pajamomis, jei tokių asmenų nėra, tai atitinkama sąlyga netaikoma ir nesumuojamos pajamos. Analogiškas siūlymas teiktinas ir Projekto 8 straipsnio 2, 3 dalims.

3. Projekto 2 straipsniu keičiamame Įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 3 punkte vietoj nuostatos „šio straipsnio 2 dalies 1 ar 2 punktuose“ rašytina nuostata „šios dalies 1 ar 2 punktuose“. Be to, apsvarstytinas Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje ir 20 straipsnio 8 dalyje vartojamų formuluočių, tinkamesnių terminui, kuriam nustatomas neįgalumo ar darbingumo lygis, nusakyti, vartojimas vietoj siūlomos formuluotės „nustatymo laikotarpiu“, nes pastaroji galėtų būti suprantama kaip laiko tarpas, kol vyksta pats neįgalumo lygio ar darbingumo lygio nustatymo procesas (priimamas sprendimas). Analogiškas siūlymas teiktinas Projekto 9 straipsnio 1 dalyje dėstomos nuostatos trečiajam sakiniui.

4. Sistemiskai vertinant Įstatymo paskirtį, nustatytą Įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią Įstatymas nustato, be kita ko, vienkartinės ir periodinės išmokas, *užtikrinančias finansinę paramą šeimoms, auginančioms vaikus ar įvaikius*, Projekto rengėjų aiškinamojo rašto 4 punkto 3.2 papunktyje pateiktą informaciją, kyla pagrįstų abejonių dėl Projekto 8 straipsnio 4 dalies nuostatų pagrįstumo ir jų atitikimo asmenų lygybės principui. Be to, Projekto rengėjų pateikti pavyzdžiai, kai „pilnametis vaikas įsidarbina, pavyzdžiui, vasaros metu, ir uždirba daugiau kaip 1 VRP dydį“, gali būti ir nevienkartinio pobūdžio, o ir uždirbamos sumos gali būti ženkliai didesnės, garantuoti

tinkamą ir pakankamą asmens finansinę padėtį ir apimti ne tik vasaros metą (asmuo gali dirbti ir visus metus). Svarstyta, ar tokiais atvejais papildomas išmokos vaikui skyrimas atitiktų tiek socialinės paramos principus, tiek valstybės biudžeto lėšų efektyvų naudojimą. Pagaliau abejotina, ar vien tik Įstatymo 17 straipsnio papildymas 11 dalimi turėtų poveikį Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 2 straipsnio 2 dalies taisyklei dėl bendrai gyvenančių asmenų sudėties (žr. Išmokų vaikams įstatymo 2 straipsnio 1 dalį). Galbūt vertinamu atveju būtų tikslinga keisti nuostatas, reguliuojančias terminus (sąlygas, aplinkybes), kuriais papildomai skiriama išmoka vaikui (žr., pavyzdžiui, Įstatymo 18 straipsnio 4 dalį), kad būtų sudarytos sąlygos atnaujinti teisės į papildomą išmoką vaikui įgyvendinimą tais atvejais, kai pilnametis vaikas darbo santykius nutrauks arba jo pajamų lygis nebesieks Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nurodytos vertės ir šis vaikas vėl galės būti įskaitomas į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį. Siūlytina tai papildomai įvertinti ir prireikus keisti siūlomą nuostatą, siekiant nesukurti sąlygų asmenims piktnaudžiauti ir nepagrįstai gauti finansinę paramą.

5. Siekiant aiškumo, Projekto 8 straipsnio 5 dalyje dėstomos nuostatos pirmajame sakinyje reikėtų nurodyti, kuri iš Įstatymo 3 straipsnyje nustatytų išmokų rūšių (rūšis) turima omenyje.

6. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.156 straipsnio 2 dalį *tėvai turi lygias teises ir pareigas savo vaikams*, nesvarbu, ar vaikas gimė susituokusiems, ar nesusituokusiems tėvams, jiems santuoką nutraukus, teismui pripažinus ją negaliojančia ar tėvams gyvenant skyrium, nepaisant to, kad vaiko gyvenamoji vieta nustatyta teismo sprendimu su vienu iš tėvų. Atsižvelgiant į tai, apskritai abejotina Projekto 8 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu teikiamos nuostatos pagrįstumu. Be to, pateiktoji formuluotė apimtų ir tuos atvejus, kai vaikas faktiškai tebegyventų kartu su abiem tėvais (itėviais, globėjais, rūpintojais), ir galėtų reikšti, kad išmoka tokiu atveju skirtina kiekvienam tėvui/itėviui/globėjui/rūpintojui, kuris dėl jos kreipėsi. Argumentuotai nusprendus neatsisakyti vertinamos nuostatos, siekiant nuoseklumo, Projekto 8 straipsnio 5 dalyje, kurioje Įstatymo 17 straipsnis pildomas 12 dalimi, po nuostatos „su vienu iš vaiko tėvų“ įrašytina „(itėvių)“. Teisingumo ministerija taip pat atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.259 straipsnio 4 dalyje numatyta galimybė, nustatant vaiko globą (rūpybą) šeimoje, globėju (rūpintoju) skirti *abu sutuoktinius*. Atsižvelgiant į tai, siūlytina minėtu aspektu įvertinti siūlomą nuostatą (pirmąjį sakinį) ir prireikus ją pildyti atitinkama taisykle.

7. Atkreipiamė dėmesį, kad panašūs ir tam tikra apimtimi tapatūs santykiai yra reguliuojami Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje ir būtų reguliuojami Projekto 8 straipsnio 5 dalimi siūlomos nuostatos antrajame sakinyje. Siekiant teisinio reguliavimo sistemiškumo, siūlytina apsvarstyti galimybę nuostatas dėstyti vienoje vietoje (viename straipsnyje, jo dalyse ar punktuose).

8. Svarstyta, ar siekiant bendresnio pobūdžio formuluočių, nebūtų tiksliau Projekto 11 straipsnio 3 dalyje kalbėti apie priimtą *sprendimą*, o ne jo įforminimą, atitinkamai atsisakant žodžių „pažymoje“.

9. Siekiant nuoseklumo, Projekto 11 straipsnio 4 dalyje, manytina, turėtų būti minimi ne tik globėjai, bet ir rūpintojai, todėl jų nuoroda pildytina vertinama dalis.

10. Atsižvelgiant į Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies nuostatą, nustatančią, jog sprendimas dėl vienkartinės išmokos nėra moteriai skyrimo turi būti priimtas ir išmoka išmokėta ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo savivaldybės administracijoje dienos, manytina, Projekto 12 straipsnio 3 dalies nuostata yra teisiškai ydinga ir neužtikrinanti asmenų teisių. Siūlytina vertinamoje nuostatoje kalbėti ne apie sprendimo priėmimo momentą, bet apie teisės į šią išmoką įgijimo momentą – dieną, kurią moteriai buvo likę 70 kalendorinių dienų iki numatomos gimdymo datos.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius